

BAB 20

PENYEDIAAN PENYATA KEWANGAN

20.1 PEMAKAIAN AM DAN DEFINISI

20.1.1 Garis panduan ini menerangkan secara am ciri-ciri atau *norms* bagi penyediaan Penyata Kewangan oleh Universiti dan syarikat subsidiari yang ditubuhkan. Garis panduan ini menyentuh konsep perakaunan, objektif asas dan keperluan-keperluan maklumat untuk kegunaan Parlimen atau pihak-pihak lain yang berminat. Di samping itu juga, garis panduan ini adalah untuk memastikan urusan penyediaan Laporan Tahunan dan Penyata Kewangan dapat dijalankan secara teratur serta dalam tempoh yang ditetapkan.

20.1.2 Universiti perlu menerima pakai piawaian perakaunan yang selaras dengan ketetapan yang telah dibuat Lembaga Piawaian Perakaunan Malaysia. Pada masa ini Piawaian Perakaunan Universiti yang perlu menerima pakai adalah berdasarkan MPERS dan tertakluk kepada perubahan yang ditetapkan oleh Kementerian Kewangan Malaysia di masa hadapan.

20.2 PENYIMPANAN AKAUN DAN REKOD KEWANGAN

20.2.1 Universiti hendaklah menyimpan akaun-akaun dan rekod-rekod lain dengan sempurna mengikut prinsip-prinsip perakaunan yang diterima umum (*Generally Accepted Accounting Principles*) bagi membolehkannya mengemukakan pandangan yang benar dan saksama (*true and fair view*) berkenaan kedudukan Universiti dan hasil kendaliannya serta perubahan kedudukan kewangannya bagi setiap berakhirnya tahun kewangan.

- 20.2.2 Akaun-akaun dan rekod-rekod lain itu hendaklah disimpan dalam keadaan yang membolehkannya diaudit dengan mudah dan sempurna, selaras dengan Seksyen 5(1) Akta Badan Berkanun (Akaun Dan Laporan Tahunan) 1980 (Akta 240).

20.3 PERLANJUTAN TEMPOH

- 20.3.1 Penyata Kewangan Universiti perlu dikemukakan kepada Jabatan Audit Negara untuk diaudit dalam tempoh yang ditetapkan selepas berakhirnya tahun kewangan. Sekiranya Universiti gagal mematuhi tempoh yang ditetapkan, maka Universiti sebelum tamatnya had masa itu, hendaklah memohon secara bertulis kepada Menteri untuk perlanjutan tempoh dengan menyatakan sebab-sebabnya memohon perlanjutan itu.

20.4 KANDUNGAN PENYATA KEWANGAN

- 20.4.1 Penyata Kewangan yang disediakan pada setiap tahun kewangan hendaklah mengandungi (tertakluk kepada pindaan terkini):
- 20.4.1.1 Penyata Kedudukan Kewangan;
  - 20.4.1.2 Penyata Prestasi Kewangan;
  - 20.4.1.3 Penyata Perubahan Ekuiti;
  - 20.4.1.4 Penyata Aliran Tunai;
  - 20.4.1.5 Penyata Prestasi Bajet
  - 20.4.1.6 Nota-nota kepada Penyata Kewangan;
  - 20.4.1.7 Sijil dan Penyata; dan
  - 20.4.1.8 Penyata-penyata lain yang berkaitan dan keterangan yang merupakan sebahagian daripada penyata-penyata berkenaan.

20.5 PRINSIP-PRINSIP PERAKAUNAN YANG DITERIMA UMUM

20.5.1 Prinsip-prinsip perakaunan yang diterima umum bermakna prinsip-prinsip dan amalan perakaunan yang *standard* dan selaras dengan piawaian perakaunan yang dikeluarkan oleh Lembaga Piawaian Perakaunan Malaysia. Walau bagaimanapun, sekiranya terdapat percanggahan di antara peruntukan undang-undang dengan amalan dan prinsip-prinsip perakaunan yang diterima umum, peruntukan undang-undang mestilah dipatuhi.

20.6 DASAR-DASAR PERAKAUNAN

20.6.1 Dasar-dasar perakaunan meliputi prinsip-prinsip, asas, konvensyen, kaedah dan tatacara yang diamalkan oleh Universiti dalam penyediaan dan persembahan Penyata Kewangan. Pertimbangan yang wajar adalah diperlukan dalam memilih dan mengamalkan dasar-dasar yang paling sesuai untuk melaporkan dengan sempurna kedudukan kewangan Universiti serta pencapaian aktiviti dan operasinya.

20.7 KEPERLUAN PENDEDAHAN AM

20.7.1 Penyata Kewangan Universiti hendaklah menepati Keperluan Pendedahan Am (General Disclosure Requirements) sebagaimana yang telah ditetapkan dalam piawaian perakaunan Malaysia. Ini termasuk semua Universiti yang mempunyai syarikat subsidiari yang ditubuhkan di bawah bidang kuasa Aktanya, atau diperbadankan di bawah Akta Syarikat, 1965 (Akta 125).

20.7.2 Universiti hendaklah mendedahkan dalam Penyata Kewangan mengenai sejauh mana Penyata Kewangan itu tidak mematuhi amalan dan prinsip-prinsip perakaunan yang diterima umum.

- 20.7.3 Penyata Kewangan yang disatukan dengan anak syarikat hendaklah disediakan untuk menunjukkan kedudukan kewangan dan hasil-hasil operasi kumpulan itu secara agregat. Sekiranya Penyata Kewangan yang disatukan tidak dapat disediakan, kelulusan perbendaharaan (Unit Sistem Pengurusan Kewangan) hendaklah terlebih dahulu diperolehi.
- 20.7.4 Universiti hendaklah menyatakan perkara ini dalam Penyata Kewangan dengan menerangkan alasan-alasan bagi tidak menyatukan penyata-penyata akaun tersebut. Penyata Kewangan anak Syarikat yang tidak disatukan itu juga hendaklah disertakan untuk makluman semua pihak yang berkenaan.

20.8 PENILAIAN KE ATAS ASET

- 20.8.1 Sebelum Penyata Kewangan disediakan, langkah-langkah yang munasabah hendaklah diambil untuk:
- 20.8.1.1 Mengadakan polisi bagi hutang lapuk dan peruntukan hutang ragu. Menghapus kira semua hutang lapuk dan mengadakan peruntukan yang mencukupi bagi hutang ragu.
  - 20.8.1.2 Mengadakan polisi bagi susut nilai.
  - 20.8.1.3 Memastikan sama ada mana-mana aset semasa (selain penghutang) pada setiap tarikh Penyata Kedudukan Kewangan yang tidak mungkin diperolehi nilainya dalam keadaan operasi sebagaimana yang ditunjukkan dalam rekod perakaunan, dan sekiranya demikian, tindakan-tindakan berikut perlu diambil:
    - a. Aset itu diturunkan nilai ke suatu amaun dengan mengikut kemungkinan jangkaan harga jualannya; dan
    - b. Peruntukan yang mencukupi dibuat untuk perbezaan di antara amaun nilai yang ditunjukkan dengan amaun nilai yang dijangkakan dapat diperolehi.

- 20.8.1.4 Memastikan sama ada nilai mana-mana aset bukan semasa yang ditunjukkan dalam buku Universiti melebihi kos pengantiannya dalam keadaan semasanya pada akhir tahun kewangan. Jika peruntukan yang mencukupi tidak dibuat untuk menurunkan nilai aset tersebut, maklumat dan penjelasan mengenainya hendaklah dimasukkan dalam akaun bagi mengelakkan Penyata Kewangan daripada dikelirukan disebabkan oleh kenyataan nilai yang berlebihan mengenai amaun aset tersebut.
- 20.8.2 Jika pelaburan ditawarkan dalam mana-mana pasaran saham di Malaysia atau tempat-tempat lain, satu jumlah yang berasingan hendaklah ditunjukkan untuk setiap kelas pelaburan yang ditawarkan itu. Adalah perlu juga ditunjukkan mengenai aggregate nilai pasaran yang ditawarkan bagi setiap kelas saham tersebut. Sekiranya pelaburan tidak ditawarkan di mana-mana pasaran saham, nilai hendaklah ditentukan oleh Lembaga Pengarah Universiti; dan
- 20.8.3 Asas penilaian bagi setiap kelas aset bukan wang hendaklah dijelaskan. Jumlah kelas yang berasingan hendaklah ditunjukkan bersama dengan kaedah penilaian mereka.

20.9 PENILAIAN DAN PEMBENTANGAN LIABILITI-LIABILITI

- 20.9.1 Amaun liabiliti yang ditunjukkan dalam Penyata Kewangan hendaklah merupakan amaun nominal bagi semua liabiliti termasuk faedah yang dikenakan tetapi belum dibayar pada akhir tahun kewangan itu.
- 20.9.2 Sekiranya Universiti mempunyai liabiliti termasuk liabiliti luar jangka di mana pembayarannya dicagarkan ke atas aset Universiti, sama ada didaftarkan atau tidak didaftarkan, satu penyata hendaklah disediakan untuk menunjukkan bahawa liabiliti itu adalah bercagar dan sejauh mana ia dicagarkan. Setiap liabiliti termasuk

liabiliti luar jangka itu hendaklah dibezakan daripada liabiliti atau liabiliti luar jangka lain yang tidak bercagar

20.10 RIZAB DAN PERUNTUKAN

20.10.1 Istilah rizab tidak boleh digunakan bagi menghuraikan mana-mana amaun yang dihapus kira atau yang disimpan dengan tujuan untuk menyediakan peruntukan susut nilai, pembaharuan atau pengurangan dalam nilai aset atau disimpan dengan tujuan penyediaan untuk mana-mana tanggungan yang diketahui yang tidak dapat ditentukan dengan tepat atau sebarang amaun yang disimpan khas untuk menampung perubahan percukaian yang tidak diduga.

20.10.2 Di mana peruntukan dibuat untuk pelunasan, susut nilai atau pengurangan dalam nilai sesuatu aset, amaun kasar dan amaun bersih yang dikurangkan bagi sesuatu aset hendaklah ditunjukkan secara berasingan.

20.11 PERAKAUNAN UNTUK PEMBERIAN (GERAN) - MENGURUS DAN PEMBANGUNAN

20.11.1 Pemberian yang diterima daripada Kerajaan untuk operasi atau penyelenggaraan aktiviti-aktiviti Universiti hendaklah dianggap sebagai pendapatan dan diakaunkan secara berasingan.

20.11.2 Di mana pemberian diterima untuk sesuatu tujuan yang khusus (misalnya Wang Pusingan untuk Kumpulan Wang Pinjaman Kenderaan dan Komputer & Telefon Pintar), pemberian yang diterima itu hendaklah dianggap sebagai bukan pendapatan dan hendaklah ditunjukkan secara berasingan.

20.11.3 Di mana pemberian disediakan kepada Universiti untuk tujuan pembangunan atau pelaburan, pemberian yang diterima itu hendaklah dikreditkan ke dalam Kumpulan Wang Pembangunan.

20.11.4 Mana-mana lebih daripada perbelanjaan termasuk pemberian bagi setiap tahun kewangan tidak boleh dipindahkan kepada satu kumpulan wang rizab atau dibelanjakan untuk tujuan-tujuan lain selain daripada tujuan yang diluluskan terlebih dahulu oleh Perbendaharaan.

20.12 SUMBER-SUMBER YANG DISEDIAKAN SECARA PERCUMA

20.12.1 Aset-aset akan dianggap disediakan secara percuma sekiranya sewa atau bayaran-bayaran lain yang dikenakan tidak mencerminkan nilai ekonomi yang sebenar.

20.12.2 Di mana sumber-sumber yang dipinjamkan secara percuma adalah material, nilai bantuan tersebut hendaklah ditunjukkan dalam akaun penerima dan/atau penderma, sama ada dengan cara nota kepada Penyata Kewangan atau dalam bentuk satu penyata tambahan dengan mencatatkan amaun sebenar. Jika amaun tersebut sukar ditentukan, amaun perbelanjaan yang dianggarkan untuk menghasilkan faedahnya secara langsung kepada Universiti, dan nilai yang dikurangkan ke atas aset yang disediakan sebagai bantuan itu hendaklah dilaporkan. Di mana sumber-sumber dihadiahkan kepada Universiti, pemilikannya hendaklah dicatatkan dalam Penyata Kewangan pada suatu nilai yang dijangka dapat diperolehi.

20.12.3 Sekiranya kriteria yang bertentangan digunakan untuk menyediakan gambaran yang benar dan saksama, kehendak-kehendak perenggan 20.12.2 hendaklah dipakai di mana:

20.12.3.1 Nilai semasa (anggaran) aset yang disediakan secara percuma itu bersamaan dengan atau melebihi 5% daripada nilai bersih aset sebenar yang dimiliki oleh Universiti; atau

- 20.12.3.2 Amaun (anggaran) perbelanjaan yang terlibat dalam bantuan secara langsung bagi Universiti yang sama dengan atau melebihi 5% daripada jumlah perbelanjaan yang dilakukan oleh Universiti.

20.13 SIJIL DAN PENYATA YANG PERLU DISERTAKAN DALAM PENYATA KEWANGAN

20.13.1 Penyata Kewangan yang telah diaudit bagi sesebuah Universiti hendaklah menyertakan:

- 20.13.1.1 Pengakuan oleh pegawai utama yang bertanggungjawab ke atas pengurusan kewangan;
- 20.13.1.2 Penyata oleh Pengerusi dan seorang ahli Lembaga Pengarah Universiti; dan
- 20.13.1.3 Sijil Ketua Audit Negara dan Laporan Ketua Audit Negara (jika ada) ke atas Penyata Kewangan yang telah diaudit.

20.14 PENYATA KEWANGAN YANG TELAH DIAUDIT

20.14.1 Penyata Kewangan yang telah diaudit meliputi Sijil Ketua Audit Negara dan Laporan Ketua Audit Negara (jika ada), Pengakuan oleh pegawai utama yang bertanggungjawab ke atas pengurusan kewangan, Penyata oleh Pengerusi dan seorang ahli Lembaga Pengarah Universiti, Penyata Kedudukan Kewangan, Penyata Pendapatan/Penyata Pendapatan Komprehensif, Penyata Perubahan Ekuiti, Penyata Aliran Tunai, Nota-nota kepada Penyata Kewangan serta penyata-penyata lain yang berkaitan yang telah disediakan.

20.15 ANAK SYARIKAT (SUBSIDIARI)

20.15.1 Anak syarikat yang diperbadankan sebagai syarikat di bawah Akta Syarikat 1965 adalah dikehendaki mematuhi sepenuhnya peraturan ini selagi peraturan ini tidak

bercanggah dengan kehendak-kehendak Akta Syarikat 1965 dan kaedah peraturan yang berkaitan dengannya.